

AKTIESELSKABET FØROYA BANKI

Hovedkontor:
THORSHAVN

Stiftet 1906.

Afdeling:
TRANGISVAAG

AKTIEKAPITAL OG RESERVER KR. 900.000.

Bankforretninger af enhver Art udføres.

Kontortid 11—3.

Hovedkontoret i Thorshavn tillige aabent 6—7 for Ind- og Udbetalinger.

draga so sterkt fram sjálvstýrisins uppskot viðvíkjandi at fáa ræði yvir 2 milliún frá »Fiskeribanken«. Sannleikin var tann, at tað bert vóru tveir menn, talarin sjálvur og uppskotstillarin nevndarlimurin Kallsøy, ið talaðu fyri hesum uppskoti, meðan sjálvstýrismaðurin Niclas Niclasen vildi ríva skinnið av Kallsøy fyri hansara uppskot. Eingin sjálvstýrismaður vardi Kallsøy, heldur ikki Jóanes Patursson. Táð sjálvstýrismenn vísu Kallsøyar uppskoti tilkan kulda og andstöðu á tingi, var tað at undrast yvir, at J. P. harmast yvir lagnuna hjá hesum uppskoti: Talarin hevði verið og var av teirri áskoðan, at tingið sjálvandi mátti tryggja móti tapi, ífall tað skuldi kunna ventast at fáa tær tvær milliúnirnar at ráða yvir. Fyri at avverja fall í virðinum av obligasjonum kundir so staturin tryggja í síðstu syftu. Talarin hevði tí styðjað Kallsøyar uppskot so væl, hann kundi, á tingi.

Tað undraði eisini talarin at hoyra J. P. harmast yvir, at einki uppskot lá fyri statsministerinum um føroyskt flagg, so statsministerin hevði noyðst at biðja bóndan um at ynskja flagglógina lagda fyri tingið. J. P. visti, at hann við øðrum sjálvstýrismonnum hevði verið ímóti at sett uppskotið fram fyri ríkisstjórnina um eitt føroyskt flagg. Einasti maður, ið hevði sett uppskot um at fáa studentarflaggið góðkent av ríkisstjórnini, var talarin sjálvur. Hetta uppskot høvdu Kallsøy og talarin at byrja við verið samdir um. Men sum góður partamaður mátti Kallsøy boyggja seg fyri meirlutanum í sjálvstýrinum, ið bara vildi úttala eina tóma »resolusjon».

Viðvíkjandi rættarmálinum, helt talarin, at allir menn kendu støðu hansara, at føroyskt mál skuldi fáa fullan rætt.

Tey tíðindi, ið J. P. bar Tvoroyra monnum viðvíkjandi kommununnar umsókn — tað var kommunan í fullari semju millum allar sóknarstýrislimirnar og ikki heinleiðis Fylking, ið soki — um hjálp: arbeiði ella annan stuðning, undraði vist áhoyrararnar ikki minni enn talaran sjálfvan. At vera fátækur var eingin skomm, so mikið meir sum tað hægsta, ið arbeiðararnir á Tvoroyri ynskja, var at fáa arbeiði. At hugsa sær, at tað kundi henda, at okkara heiðraðu ríkisdagsmenn sita og hugna sær saman, vitandi um hin ringa

standin — og at so ein fremmandur maður, frá »radio«, sigur J. P., kundi koma og loypa kvøkk í teirra »idyl«.

»Neyð á Tvoroyri«, segði hesin fremmandi. »Menn vinna ikki meir enn 4 kr. um vikuna ella mánaðin« (tað er tessverri ikki meir enn 2 krónur), »teir máttu senda upp kjot av lí, sum nú verður brennt, og so nakrar kassar av margarin. Ríkisdagsmennir máttu handla við tað sama!«

Men ríkisdagsmenn okkara, ið vóru teir, ið skuldu lopið kvøkk í teir har niðri, teir vildu ikki handla við tað sama. Teir kravdu at hugsa um spurningin til næsta dagin. Og næsti dagurin kom. Men tá vóru teir betenkiligir. Føroyingar vóru ikki vanir at biðja. Tað var ein skomm, um tað t. d. frættist í radio, bildu teir, at álmuusa var send til teir gevu Føroyingar. Tað mátti ikki henda. Og so góvu teir neyðina í hina drepanið tagnina. Ikki eitt orð til Tvoroyri, at bilgur matur kundi fáast. Tað var vert at hugsa um at sýta innførsu av hesum Eshjergar kjoti, helt J. P. Menn her heima sluppu, sum nú var, ikki av við ein kálv. Hevði tað verið at sent út í »radio«, at Føroyingar keyptu kjot til 2 kr. kg við fyrsta klassa »stempul«, so kundi tað verið nakað at verið stoltur av, tyktist J. P. at halda.

Ein falskur stoltleiki. Vóru okkara ríkisdagsmenn fólksins menn, sendu teir boð við tað sama, at hitt neyðliðandi fólkið á Tvoroyri kundi fáa biligt kjot til keyps. Til keyps! Tað var ikki talan um álmuusahjálp! Hvi skuldu tey fátæka ikki kunna sleppa at keypa biligt? Talarin hugsaði, at J. P. ikki hevði vunnið ríkisdagsmonnum heidur við hesari frágreiðing, so mikið minni, sum roynt var at gera gjøldur hurtur úr áheitanini. Tey, ið svøldaðu, fátæka ikki tilkan atburð. Og á Tvoroyri var neyð, tað kundi ikki dyljast, og tað var ein ófórskyllt neyð, tí arbeiðararnir og fiskimennir vildu sum sagt einki heldur enn fáa arbeiði.

Av lí, at sýslumaðurin hevði greitt frá teim einstøku punktunum í jarðaumskipanini, vildi talarin bert siga nokur orð um hesa lóg sum heild tikið.

Lógin miðaði ímóti at gera ræsurarnar víðari og lættari at fáa jorð til dyrkingar hjá tí ognarleysa og at leggja ræðið yvir jorðini heim til Føroyar. J. P. hevði talað sum ikki tvey

procent sjálvstýrismaður. Honum dámdi hetur, sum nú var. Hann vildi verja hitt gamla skilið, hvareftir góðsstjórnin, fátin og amtmaðurin hava alt at siga. Hann lardist ímóti, at 2 Føroyingar skuldu vera móti einum. Danna um hægsta ræðið. Landbrúksráðið bleiv jú sett við 2 av lögtinginum valdum monnum, meðan ministerin bert vildi koma at velja ein mann í ráðið. Innstillingar til ráðið vildu vera gjørdar av herum Føroyingum, ið kendu til víðurskiftini. Men nú var sjálvstýrisforarin vorðin so ræddur fyri, at Føroyingar skuldu fáa avgerðina, at hann ræddist teir sum pestilens. Ja, J. P. ræddist Føroyingar! Hann tyktist at seta alla orku sína ímóti at koma undir teirra ræði og vildi verða verandi undir teirri donsku góðsstjórnini. Ein góður sjálvstýrismaður vildi har aftur ímóti barst fyri, at Føroyingar fingi avgerðarorðið, fyrst og fremst í jarðarskipninginum. Tað var eitt líðarlek, at J. P. nú mótti fram háls um háls við »Højfinansen«, repræsenteraður í N. Niclasen, og sambandsbondurnar í Eysturoynni. Talarin greiddi frá, hvat ið »Bøgvine« skrivaði í »Krossi« um sambandsbóndanna mótmæli móti jarðaumskipanini. Talarin skilti teir, og allir skiltu, hvørjar interessur J. P. saman við »Højfinansen« og stórbóndunum vardi. Men at vóna hjá hesum monnum at fáa traðarmannin og hin fátæka flokk in í síni heild við sær til at kollvelta jarðaumskipanina, ið við stuðningi og láni vildi styðja og hjálpa teim ognarleysu til jorð, og hjálpa jarðadyrkarnum at koma yvir teir verstu vansarnar — tað var vónleyst. Tað varð rópt upp um, at vera góðir Føroyingar, góðir sjálvstýris menn. Men hvussu kundu menn fagna og gleðast yvir landinum, tá ið teir kendu seg heimleysar í landinum? Landið mátti fagna sínum fólki. Fólkið mátti av sonnum kenna, at »hetta landið er mítt, hetta landið er títt«. Teir stýrandi máttu tí geva tí fótin fastan, geva tí nakað at dyrka, livga og elska — so fingi vit góðar fusturlandskærar Føroyingar. Hann, ið strembaði ímóti hesum, var ringur Føroyingur og ikki sjálvstýrismaður.

Tá ið bóndin ræddi við, at eingin vildi eftir teirri nýggju skipan kenna seg tryggan, var tað skeivt. Talarin var ikki eina um at halda hetta. Hann læs so úr Krossi, hvat ið sagt verður, at J. P.s frágreiðing var einans í hansara egna heila, hon hevði einki at gera við tey veruligu víðurskiftini. Allir dognamenn vildu sita tryggir. Tað vildi aldri verða talan um at taka jorð frá einum traðarmanni ella gyllinsmanni, ífall teir røktu sína jorð vanligu væl. Men at uttanbyggja jorð, ið lá í haga og ónýtt, kundi takast ímóti fullum víðurgjaldi og gevast til brúks til dugnamenn, tað kundi eingin við rætti siga nakað ímóti. Var hetta ikki rímligt? Var tað ikki rímligt at menn, sum aldri settu

AJS
BALSLEV & CO.
THORSHAVN

Altid stort Lager af:
**Træløst i alle gangbare Dimensioner
samt alle Slags Bygningsmaterialer.**

Særlig fremhæves:
Fint savet Fyrretrømmer,
Baaedtræ, saavel Fyr som Eg.
Rund Fyr til Master, Bomme o. l.,
Krydsflner i alle Tykkelser og Kvaliteter.

Telefoner: Nr. 20 & 237.
Træløstforretningen: Nr. 194.

haka í jorð, men høvdu annað starv, heldur fingi fullt víðurgjald fyri jorðina, enn at hon skuldi liggja og fyrnast hurtur. Sjálvandi høvdu hansara egnu, synir og slektningar, fyrsta rættin at fáa jorðina. Arvafestireglurnar vóru júst so fast settar í teirri nýggju jarðaumskipanini, og tað var rætt.

Jarðaumskipanin var ikki fullkomin — tað var einki — men so hvørt sum fólkið vann erfaringar, kundi hon broystast. Men hon var eitt ógvuliga stórt framstíg, og allir rættisinnáðir Føroyingar, ið høvdu ynski um, at land okkara skuldi grønskast, máttu tí styðja og gleðast við »jarðareformin« og herjast ímóti teim, ið vildu fella hann.

Orðaskifti var enn eina lótu ímillum J. P. og P. M. D.

Tá ið fundur var lokin, var farið væl yvir midnátt.

Rita Stangsæbe kan bruges til alt — bør bruges af alle —.

Tíðindi.

K. F. U. M.

Søndag: Hjemligt Samvær.
Mandag: Læsestue.
Onsdag: Ungdomsafdelingen.
Torsdag: Møde for Mænd.
Fredag: Yngsteafdelingen Kl. 6. Læsestue Kl. 8.

Omandottin.

Mánadagin datt ein 19 ára gamal drongur, Óli Poulsen, sonur Jóan Paula á Brúgv í Mikladali, oman og doyði. Hann var jarðaður bósdagin.

Tilburðurin var hesin: Óli var sjálvur annar farin eftir havhesti. Ísur lá í erva, og teir máttu hæla sær spor. So einaferð glapp fótur Óla eftir, og hann fór út fyri. Hann fall fyrst 16 farnar niður á hellu og síðan enn longur, íalt einar 50 farnar. Læknin, ið heimaður varð straks, heldur, at hann doyði, alt fyri eitt, hann bar við helluna.

Spritt.

Mánamorgunin fann ein drongur eina sprittunnu á Havnarvág og fekk baksað hana upp á turt. Menn mintust aftur á farnar tíðir og vóru farnir at droyma fagnar dreymir um eina herliga tíð við hópi av »lekaspritti«; men teir dreymirnar ringu ikki út: tunnan var av apotekinum í Havn. Hon hevði ligið frammanfyri húsinum, og einhver hevur, saktans ví spólni, koyrt hana á sjógv.

Adressufundur

I annaðkvöld verður fundur í Avhaldshúsinum um jarðareformin. Tað eru J. Patursson og — Nyholm Debess, ið hjákla skulu fyri traðarmonnum í Havnini. At teir í innbjóðingini nevna seg tingmenn, synir ein óhoyrdan frekleika, tá hesin fundur eins og teir fundir, ið J. P. hevur hildið fyri í vetur um »gráu bóke«, saktans er ætlaður til at gera eina lógtingssamtíkt til einkis — ein herlig uppgáva fyri sjálvstýringnum. Vónandi eydnast tað ikki »tingmonnum« at villeiða traðarmannin.

„Skálalberg“

var 15. í h. mánaði fyri tí óhappi at renna á land í Tromsø. Hann varð tó leysur aftur útan at hava fingið stórvægis skaða — hevði bert buglað tvær plátur. Nú er hann á veg til Grimsby við 900 kossum av fiski.

Telving.

I morgin verður kapptelving millum Havnina og Lørvík. Telvað verður »pr. telefon«. Tvey talv verða telvað, og triggir menn á hverjum plássinum skulu telva tey.

Bestu og biligastu
Sukurvørur
Sukurvøruhúsið.